

”SUOMALAINEN METSÄ” PALASI 41 TURUSSA VIETETYN VUODEN JÄLKEEN TAKAISIN FORSSAAN

Sain toimeksiannon hyvin suurikokoisen kuvakudoksen siirtämisestä Turusta Forssaan. Tekstiili on vuodelta 1981 ja on forssalaisen tekstiilitaiteilija Pirkko Hammarbergin (1932 - 2018) suunnittelema ja valmistama. Tekstiili sijaitsi Kelan toimirakennuksessa Luolavuoren kaupunginosassa, jonne se oli aikanaan tehty tilaustyönä. Vuonna 2022 Kela on päättänyt luopua rakennuksesta ja Forssan museo otti hoitaakseen tekstiilin takaisin kotiin. Sille löytyi uusi sijoituspaikka Forssan ammatti-intituutista, jossa se pääsee näyttävästi esille henkilökunnan tauko huoneen pitkällä seinällä.

”Suomalainen metsä” alkuperäisellä paikallaan Kelan toimirakennuksessa Turun Luolavuoressa

Tekstiili on hyvin suurikokoinen. Pituutta sillä on 960 cm ja leveyttä 170 cm. Tekstiili on kudottua kangaspuissa kolmena erillisenä kappaleena, jotka on liitetty yhteen käsin ommelluilla saumoilla. Saumat kulkevat kuusikko-osan molemmin puolin. Materiaaleina kuvakudoksessa on käytetty useita eri tekstiilimateriaaleja mm. taitelijan itsensä kehräämää pellavalankaa, teollisia pellavalankoja, villalankoja, poppanakudetta (puuvilla) sekä hamppu- ja sisal-narua. Suuri osa materiaaleista on värjätty käsin tätä työtä varten. Suuritoisen tekstiilin valmistamiseen onkin taiteilijan kertoman mukaan kulunut aikaa 8 kk. Tekstiili on kiinnitetty seinään kaikista reunoistaan sekä kappaleiden yhdyssaumojen kohdilta tekstiilin läpi lyödyillä nauloilla.

Tekstiilin kiinnitys seinään oli tehty tekstiilin läpi lyödyillä nauloilla.

Tässä vielä pari kuvaa tekstiilistä alkuperäisellä paikallaan.

Kuntoarvio:

Arvioin tekstiilin yleiskunnon tyydyttäväksi, mikä tarkoittaa, että siinä on vaurioita, mutta ei sellaisia, jotka eivät olisi konservointitoimenpitein korjattavissa. Konservoinnin jälkeen tekstiili voi hyvin olla esillä myös jatkossa. Suurin epäkohta tekstiilin kunnossa on sen alkuperäinen ripustustapa. Naulojen kiinnityskohdille, varsinkin tekstiilin yläreunaan ja päihin, on syntynyt venymää: naulat ovat pitäneet tekstiiliä kiinteästi paikallaan, mutta niiden välit ovat ajan saatossa päässeet painumaan alaspäin ja reunaan on syntynyt aaltomainen muoto. Kumpaankin kappaleita yhdistävän sauman yläpäässä on pieni, noin 4 cm pituinen, purkautuma. Tekstiilissä on ajan kuluessa tullutta pölyisyyttä, mutta ei mitään erityisiä tahroja. Tekstiiliin on tarttunut sen taustalla olleesta puukuitulevystä hajua. Tekstiiliä liikuteltaessa siitä irtoaa melko paljon rohdinpellavan päistäreitä (pieniä pellavakasvin varren puumaisia palasia, jotka ovat ominaisia rohdinpellavalangalle).

Konservointikertomus:

Aloitin tekstiilin irrottamisen sen alareunasta, jonka jälkeen irrotin molemmat sivut ja kappaleita yhdistävien saumojen kohdalla olevat naulat. Helpotuksekseni huomasin heti, että kaikki naulat oli jätetty todennäköisesti ihan tarkoituksella hieman koholleen, joten niistä sai helposti hyvän otteen tekstiiliä vaurioittamatta. Totesin myös taustan seinämateriaalin olevan huokoinen, joten naulat eivät olleet siinä kovin tiukasti kiinni. Tekstiilin irrottaminen seinästä sujui näin ollen erittäin hyvin.

Yläreunan irrottaminen vaatikin hieman ongelmanratkaisua, sillä sen nauvoja ei voinut vain irrottaa järjestyksessä ja jättää tekstiiliä roikkumaan vähäksikään aikaan oman painonsa varassa. Aloitin irrottaa yläreunaa pieni osa kerrallaan, ja sitä myötä, kun sain sopivan matkan irti, kiinnitin yläreunaa väliaikaisille kannattimille samalla laskien tekstiiliä noin puoli metriä alemmas. Lopuksi leikkasin väliaikaiset kiinnikkeet yksi kerallaan poikki samalla kun keräsin tekstiiliä syliini. Näin tekstiilin seinältä lasku sujui hallitusti.

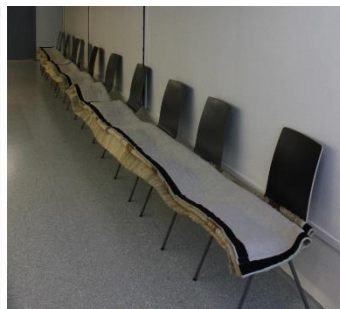

Väliaikaiset kannattimet estivät vedon ja jyrkän kulman syntymisen irrotetun ja vielä seinässä kiinniolevan tekstiilin rajakohdalle.

Tekstiili kokonaan irrotettuna väliaikaisten kannakkeiden varassa.

Irrottamisen jälkeen puhdistin tekstiilin imuroimalla sen molemmin puolin matalalla imuteholla, pakkasin ja kuljetin konservointitilaan. Konservoinnissa jatkoin pintapuhdistusta imuroimalla tekstiilin uudelleen molemmin puolin, mutta nyt tarkemmin ja hyvin pienellä suulakkeella. Muuta puhdistamista tekstiili ei sitten kaivannutkaan. Kiinnitin purkautuneet saumat pellavalangalla ja aloin valmistella tekstiilille uutta, tuettua ripustusta. Tukikankaana käytin pesemällä esikäsiteltyä pellavapalttinakangasta, jonka reunaan oli kiinnittänyt tarranauhan pehmeää puolta. Tuki kiinnitettiin kuvakudokseen käsin ompelemalla. Reunoissa käytin ompeluun pellavalankaa, keskemällä ohutta puuvillalankaa. Tekstiilin uuteen ripustuspaikkaan tehtiin kehysrakente, johon kiinnitettiin nitojalla tarranauhan karkea puoli. Tekstiili nostettiin paikalleen neljän henkilön avuin. Yläreuna ja kappaleiden välisten saumojen kohdat asetettiin suurin piirtein kohdilleen. Sen jälkeen minun oli helppo yksin asettaa se oikealle kohdalleen ja viimeistellä ripustus. Helman kiinnitin ihan lopuksi.

Tekstiilin kehys – Tekstiili valmiina laskostettuna seinälle nostettavaksi – Tekstiili nostettuna seinälle

Tekstiili konservoinnin jälkeen ripustettuna uudelle paikalleen

